
FOLKETINGET

Finansudvalget og Det Politisk-Økonomiske Udvalg

Den økonomiske konsulent

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 15. december 2010

Notat om regeringens Økonomisk Redegørelse (december 2010)

Notatet gennemgår kort regeringens Økonomisk Redegørelse, december 2010 (ØR) og herunder sammenlignes nøgletallene i redegørelsen med et **gennemsnit** af de tilsvarende nøgletal fra Vismandsrapporten (oktober 2010), OECD's halvårsrapport (november 2010) og Nationalbankens kvartalsoversigt (december 2010). For mange af nøgletallene er der et pænt sammenfald mellem ØR og gennemsnittet (GNS).

Ifølge ØR stiger **BNP** med 2,0 pct. i 2010 og 1,7 pct. i 2011. **Privatforbruget** stiger med 2,2 pct. i både 2010 og 2011. Det **offentlige forbrug** anslås at **stige** med 1 pct. i 2010 og derefter at **falde** med 0,3 pct. i 2011.

Saldoen på de **offentlige finanser** forbedres noget i 2010, som følge af større indbetalinger fra pensionsafkastbeskatningen. Saldoen havner på -3,6 pct. af BNP mod tidligere anslået -4,6 pct. af BNP (i august).

Finanspolitikens **aktivitetsvirkning** har ifølge ØR givet et positivt vækst- og beskæftigelsesbidrag for hele perioden 2009-2011 og **konsolideringen** af de offentlige finanser giver en stærk forbedring af den strukturelle saldo. Der advares mod at øge det offentlige forbrug i samme takt som i de foregående 30 år.

1. Hovedlinier i Økonomisk Redegørelse

Tabel 1 nedenfor viser hovedtallene for Økonomisk Redegørelse, december 2010 (ØR). Tallene er sammenlignet med et **gennemsnit** for de tilsvarende tal fra **Vismandsrapporten** (oktober 2010), **OECD's** rapport om bl.a. dansk økonomi (november 2010) samt **Nationalbankens** kvartalsoversigt (december 2010). I tabellen nedenfor er kolonnen benævnt **GNS** for gennemsnit. De faktiske tal er vist i **bilag 1**.

Tabel 1 Hovedtal for dansk økonomi

	2010		2011		2012	
	ØR	GNS ¹	ØR	GNS ¹	ØR	GNS ¹
(1) BNP (vækst-%)	2,0	2,1	1,7	1,5	1,5	1,9
(2) Privat forbrug (vækst-%)	2,2	2,6	2,2	1,9	1,8	2,4
(3) Offentligt forbrug (vækst-%)	1,0	1,8	-0,3	-0,4	0,3	0,4
(4) Offentlige investeringer (vækst-%)	9,4	8,2	9,4	3,3	-8,1	-6,0
(5) Offentlig saldo (% af BNP)	-3,6	-4,3	-4,7	-4,2	-3,4	-3,0
(6) Eksport (vækst-%)	4,5	3,2	3,8	3,5	3,9	4,0
(5) Betalingsbalancen (% af BNP)	4,5	4,7	3,9	4,3	3,8	3,9
(7) Ledighed (personer)	116.000	115.000	121.000	128.500	116.000	123.000
(8) Kontantpriser på enfamiliehuse (vækst-%)	3,0	1,5	2,0	0,3	0,0	1,0

Kilde: Økonomisk Redegørelse, december 2010

1) GNS-Tallet er et gennemsnit af de tilsvarende nøgletal fra Vismændene, OECD og Nationalbanken

BNP forventes at stige med 2,0 pct. i 2010, hvorefter væksten aftager en smule til 1,5 pct. i 2012. Regeringens vækstskøn svarer nogenlunde til gennemsnittet af Vismændenes, OECD's og Nationalbankens skøn.

Det **private forbrug** stiger med 2,2 pct. i 2010 og holder nogenlunde denne stigningstakt frem til 2012. Her er tallet også nogenlunde på linie med GNS, undtagen i 2012, hvor GNS ligger helt oppe på 2,4 pct. imod regeringens vækstprognose på kun 1,8 pct.

Det **offentlige forbrug** stiger med 1 pct. i 2010, ifølge ØR. Ved udgivelsen af Økonomisk Redegørelse i **august 2010**, var tallet på 0 pct. Det svarer til merudgifter på 5 mia. kr. i forhold til tidligere vurderinger. Til gengæld nedjusteres det offentlige forbrug til -0,3 pct. i **2011** og til en behersket stigning på 0,3 pct. i **2012**. Stigningen i det offentlige forbrug i 2010 ligger noget under GNS-tallet,

idet både Vismændene, OECD og Nationalbanken ligger betydeligt højere (se eventuelt bilag 1).

De offentlige investeringer er nedjusteret med 5½ mia. kr. i 2010 og opjusteret i 2011, som følge af forskydninger i kommunernes og Regionernes anlægsplaner. I 2012 **falder** de offentlige investeringer med 8,1 pct. ifølge ØR.

Den offentlige saldo er på – 62,6 mia. kr. i 2010 (-3,6 pct. af BNP) og det er en forbedring på ca. 18 mia. kr. i forhold til august-vurderingen. Forbedringen skyldes primært pensionsafkastskatten, der giver mere end tidligere anslået. I 2011 stiger underskuddet til 4,7 pct. af BNP, primært som følge af en opjustering af investeringerne med 3 ¼ mia. kr. og en nedjustering af personskatterne med 2 ¼ mia. kr.

Eksporten klarer sig fint. Væksten anslås til hele 4½ pct. i 2010 og det er noget over GNS-tallet på 3,8 pct. En forbedret konkurrenceevne er en del af forklaringen på den pæne vækst. I 2011 og 2012 sker en lille nedjustering af tallene.

Overskuddet på **betalingsbalancens** løbende poster er **rekordstort** svarende til 4,5 pct. af BNP i 2010. For 2011 og 2012 ventes nogenlunde samme overskud.

Ledigheden er nedjusteret med ca. 5.000 i forhold til augustredegørelsen, og anslås nu til 116.000 for 2010. Der er her tale om den registrerede ledighed. **Bruttoledigheden** er på 166.000 personer. I 2011 forventes en lille stigning i ledigheden. Regeringens ledighedsskøn passer nogenlunde med GNS-tallet for Vismændene, OECD og Nationalbanken.

2. Finanspolitikens aktivitetsevirkning m.v. ifølge Økonomisk Redegørelse

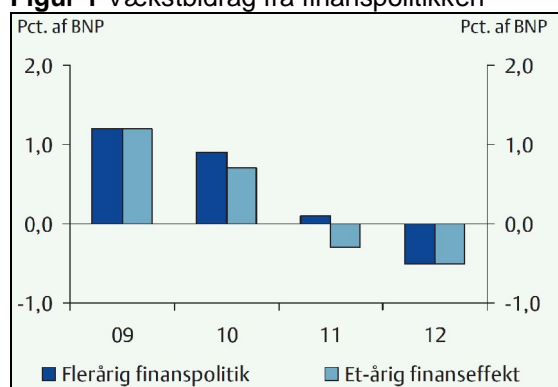
Finanspolitikken er lempet med ca. 3½ pct. af BNP fra **2008 til 2010**. Lempelserne er størst på udgiftssiden, blandt andet påvirket af en kraftig opgang i det offentlige forbrug. Lempelserne af finanspolitikken i 2009 og 2010 har været større end i andre OECD-lande, mens den planlagte opstramning de næste år er forholdsvis mild. Stramningerne de kommende par år er således omtrent halvt så store som de lempelser, der er gennemført under krisen.

I Danmark er der lagt op til stramninger, der kan sikre, at finanserne styrkes med 1½ pct. af BNP frem til 2013. I de andre EU-lande planlægges stramninger på i gennemsnit ca. 4 pct. af BNP, dvs. stramninger der er op mod tre gange større end i Danmark.

I 2011 vil finanspolitikken **samlet set**, dvs. inklusive lempelserne under krisen, bidrage til at forøge aktivitetsniveauet væsentligt, mens virkningen på væksten skønnes at være ret neutral. Finanspolitikken vil derfor som udgangspunkt ikke svække opsvinget på kort sigt, selv om der er lagt op til stramninger fra 2011.

Det vurderes, at den aktive finanspolitik fra 2009 til 2011, dvs. inklusive opstramningen til næste år, samlet medfører, at BNP er 2¼ pct. højere og beskæftigelsen ca. 60.000 personer større, end hvis der var ført neutral finanspolitik i alle årene fra 2009 til 2011. **Figur 1** nedenfor viser vækstbidragene fra finanspolitikken.

Figur 1 Vækstbidrag fra finanspolitikken

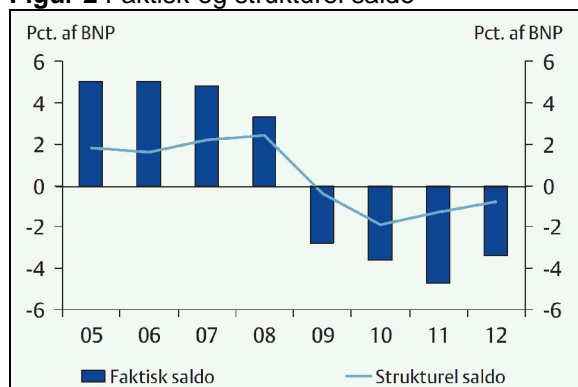

Kilde: Økonomisk Redegørelse, december 2010

I 2011 er den etårige finanseffekt anslået til -0,3 pct. af BNP, **jf. figur 1 ovenfor**. Den negative aktivitetsvirkning, der isoleret set udgår fra finanspolitikken næste år, er derfor moderat, fremgår det af ØR.

Konsolideringen af de offentlige finanser skønnes at styrke den **strukturelle offentlige** saldo fra -1,9 pct. af BNP i 2010 til -0,8 pct. af BNP i 2012, dvs. med ca. 2/3 af det samlede krav i EU-henstillingen til 2013. Med genopretningssaftalen er der vedtaget konkrete initiativer til indfrielse af EU henstillingen frem mod 2013. Det faktiske underskud ventes at overstige 3 pct. af BNP i alle årene 2010-12, **jf. figur 2** nedenfor.

Figur 2 Faktisk og strukturel saldo

Kilde: Økonomisk Redegørelse, december 2010

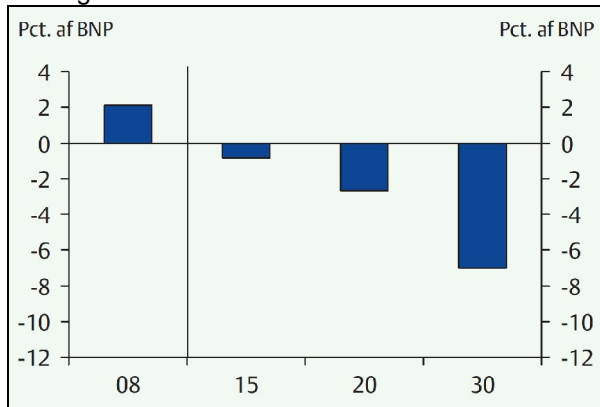
3. Offentligt forbrug fremover ifølge Økonomisk Redegørelse

I gennem de seneste årtier har der været en tendens til, at de offentlige forbrugsudgifter er steget mere end planlagt og aftalt. Med udsigt til nedadgående pres på finanserne mange år frem blandt andet som følge af aldringen og vigende indtægter fra Nordsøen, kan det ikke fortsætte, siges det i ØR.

Det er således den helt centrale strukturpolitiske udfordring at sikre, at de offentlige forbrugsudgifter ikke vokser mere end det, som aftales, og som er forudsat i de mellemfristede planer. På den baggrund er der indført nye styringsmekanismer i kommuner og regioner, som kan sikre bedre aftaleoverholdelse.

Det er en afgørende forudsætning i den 2015-plan, som udgør den overordnede ramme for finanspolitikken, at den offentlige forbrugsvækst afdæmpes fremadrettet. Vokser det offentlige forbrug derimod fra 2014 i samme takt, som det har gjort de sidste 30 år (knap 1¾ pct. om året), **stiger det strukturelle underskud på de offentlige finanser til op mod 3 pct. af BNP (55 mia. kr.) i 2020 og 7 pct. af BNP (125 mia. kr.) i 2030, jf. figur 3 nedenfor.**

Figur 3 Offentlig strukturel saldo frem mod 2030 ved realvækst i det offentlige forbrug som i de sidste 30 år

Kilde: Økonomisk Redegørelse, december 2010

Reelt er der risiko for, at forbrugsvæksten ville føre til et endnu mere uholdbart forløb, idet så markante offentlige underskud og gæld vil føre til højere renter, lavere investeringer og vækst samt øge de offentlige rentebetalinger. Den viste beregning viser således de direkte virkninger af fortsat høj vækst i det offentlige forbrug, selv når det **antages**, at opsvinget i dansk økonomi kan fastholdes og konjunkturerne normaliseres frem mod 2015. Endvidere forudsætter forløbet, at den strukturelle ledighed fastholdes på 3½ pct. af arbejdsstyrken.

MVH

Niels Hoffmeyer (3602)/ Lotte T. Andersen

Bilag 1 Oversigt over nøgletal fra Økonomisk Redegørelse (ØR), OECD, Nationalbanken (NB) og Vismændene (DØR)

	2010				2011				2012			
	ØR	OECD ¹	NB	DØR	ØR	OECD ¹	NB	DØR	ØR	OECD ¹	NB	DØR
(1) BNP (vækst-%)	2,0	2,2	2,0	2,2	1,7	1,6	1,9	1,1	1,5	2,1	1,9	1,8
(2) Privat forbrug (vækst-%)	2,2	3,0	2,1	2,8	2,2	1,6	2,3	1,7	1,8	2,2	2,8	2,2
(3) Offentligt forbrug (vækst-%)	1,0	2,0	1,8	1,6	-0,3	-0,3	0,0	-1,0	0,3	0,3	0,5	0,5
(4) Eksport (vækst-%)	4,5	3,7	2,5	3,5	3,8	4,5	3,6	2,3	3,9	5,1	3,8	3,1
(5) Betalingsbalancen (% af BNP)	4,5	4,4	4,9	4,9	3,9	4,4	4,5	3,9	3,8	4,8	4,0	2,9
(6) Offentlig saldo (% af BNP)	-3,6	-4,6	-3,9	-4,3	-4,7	-3,9	-4,8	-3,9	-3,4	-2,8	-3,5	-2,8
(7) Offentlige investeringer (vækst-%)	9,4	-	13,4	11,2	9,4	-	0,0	10,0	-8,1	-	-8,1	-10,0
(8) Ledighed (personer)	116.000	-	115.000	115.000	121.000	-	124.000	133.000	116.000	-	115.000	130.000
(9) Kontantpriser på boliger (vækst-%)	3,0	-	2,4	0,5	2,0	-	0,0	0,5	0,0	-	1,5	0,5

Kilde: Økonomisk Redegørelse, december 2010, OECD Economic Outlook 88 database, Vismandsrapporten oktober 2010, Danmarks Nationalbank kvartalsoversigt 2010 4.

kvartal

1) OECD har ikke sammenlignelige tal for offentlige investeringer, ledighed og kontantpriser på boliger.